

Krav på officiellt erkännande av teckenspråket i Curaçao

4 oktober 2024

Foto: Adobe Stock

Det curaçaoaska teckenspråket måste officiellt erkännas på ön, säger Nationella språkinstitutet Curaçao (NTIC). För närvarande använder cirka 6 000 personer på Curaçao i Karibien det nederländska teckenspråket (NGT) och det vill NTIC ändra på.

Det curaçaoaska samhället fortfarande en del kvar att förbättra när det gäller möjligheter för döva och hörselskadade, säger Iva Martina, ordförande för Stiftelsen för hörselskadade i Curaçao. "Den föråldrade tabun och skammen för döva och teckenspråk har minskat, men att ha en funktionsnedsättning accepteras fortfarande inte fullt ut på arbetsplatser.", fortsätter Iva.

På ön Curaçao i Karibien finns det inte bara ett teckenspråk. Precis som de talade språken, tecknas det också på papiamentu som är öns officiella språk, nederländskt-, engelskt och spanskt teckenspråk. De många kulturer som finns på ön återspeglas i de tecken som används.

På 1990-talet blev NGT det officiella teckenspråket i Curaçao. Men enligt Marta Dijkhoff, direktör för NTIC, har det blivit tydligt under de senaste åren att detta språk med nederländsk kontext inte helt passar Curaçao.

"Vi använder olika ansiktsuttryck som betyder något annat i vårt talade språk papiamentu. Dessa matchar ofta inte de nederländska tecknen." förklarar Marta. "Därför är läppavläsning på papiamentu grunden för det curaçaoaska teckenspråket. Engelska, surinamesiska och nederländska tecken används som stöd.", tillägger Iva.

Iva säger att döva och hörselskadade i Curaçao mestadels är beroende av välgörenhet, men detta måste förändras. De kan göra ett bra arbete, men ofta blir underskattade och därför inte får en anställning.

För att ändra detta arbetar Iva och Marta med att sätta upp en kommitté för att öka medvetenheten bland arbetsgivarna och samhället. De vill också ha mer

teckenspråk på tv och utvecklar ett interaktivt tv-program, som ska vara klart nästa år.

Jos de Winde, Dnieuws

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Introduktion till dövkultur för Los Angeles universitetsstudenter

4 oktober 2024

Foto: Adobe Stock

I samband med den internationella dövveckan arrangerade studentorganisationen Deaf CSUNians Club evenemanget "Introduktion till dövkultur 101". Organisationen håller till på CSUN universitetet i Los Angeles, USA. Med ett fokus på att öka medvetenheten om dövulturen bland studenter och samhällsmedborgare i bjöd arrangörerna på presentationer, workshops och personliga berättelser.

Studentorganisationen arrangerade dagen i samarbete med dövas studentförbund (DSA). Arrangemanget höll till på universitetet och välkomnade alla studenter samt samhällsmedborgare. Studentorganisationens vice ordförande Martha Jaimes-Suazo berättade för nyhetssidan Daily Sundial att det är viktigt att förstå dövsamhällets perspektiv och historia.

Under dagen gästtalade en lärare från dövskolan i Kalifornien samt en döv konstnär. Båda lyfte fram dövulturen som nyckeln till att hitta en gemenskap och identitet, samt att det är viktigt med opinionsbildning och inkludering.

Efter presentationerna fick deltagarna möjlighet att dela med sig av dövrelaterade

skämt när det var dags för öppen scen. Genom denna interaktiva del visade arrangörerna upp en unik del av dövulturen.

Evenemanget avslutades med en öppen diskussion, där deltagarna kunde reflektera över vikten av kulturell förståelse. Deaf CSUNians ordförande Teija Kishna avslutade med att tacka och betonade att dövulturen hade förändrat hennes liv.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Ny nödtjänst för döva och hörselskadade i Kapstaden

4 oktober 2024

Foto: Adobe Stock

Kapstaden i Sydafrika har i samarbete med Sydafrikas Dövförbund (DeafSA) lanserat en ny funktion i stadens mobilapp. Funktionen ger döva och hörselskadade invånare möjlighet att kontakta nödcentralen utan att behöva använda röstsamtal. Detta för att förbättra säkerheten och underlätta för dem som tidigare haft svårt att rapportera nödsituationer.

Borgmästare Geordin Hill-Lewis berättar för nyhetssidan CapeTownETC att tjänsten gör det möjligt för användare att registrera sina uppgifter i förväg. Vid en nödsituation kan de sedan skicka en nödsignal på sin telefon. Systemet lokaliserar automatiskt den drabbades plats, vilket gör att räddningstjänsten snabbt kan agera. I tjänsten finns brandkåren, polisen och ambulansen.

Bekräftelser om mottagna nödanrop skickas via SMS, vilket också möjliggör uppföljningskommunikation vid behov. Vid allvarliga situationer kan stadens

nödcentral även kontakta den registrerade nödkontakten för vidare hjälp.

JP Smith, ansvarig för säkerhet och trygghet i Kapstaden, framhåller att detta bara är början och att fler utvecklingar planeras, inklusive integrering av röst- och videofunktioner för att förbättra tjänsten ytterligare.

DeafSA, representerat av Jean Claude Smit och Jabaar Mohamed, kommer att arbeta med utbildningskampanjer för att säkerställa att fler registrerar sig för tjänsten. De menar att denna tjänst är ett stort steg mot att ge fler möjligheten att självständigt larva vid en nödsituation. På Jabaars sociala medier finns en film där han berättar om tjänsten med representanter från räddningstjänsten bakom sig.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Rock in Rio skapar historia för döva festivalbesökare

4 oktober 2024

Foto: Adobe stock

Tiotusentals brasilianare samlades på megafestivalen Rock in Rio för att njuta av musik från stora artister som Katy Perry. För första gången i festivalens 40-åriga historia visade de teckenspråkstolkare på stora skärmar runt scenen, vilket gjorde festivalen mer tillgänglig för döva besökare.

En av tolkarna var Laísa Martins, som med sitt uttrycksfulla kroppsspråk och rytmiska rörelser förmedlade både text och känsla från Kate Perry's låtar. "Det känns som att jag står på scenen med henne," sa Laísa efter sitt framträdande. Hennes entusiasm och precision fångade publikens uppmärksamhet, både hörande och döva.

Rock in Rio har utvecklat sin tillgänglighet genom att bjuda in dussintals döva och deras följeslagare till ett VIP-område nära scenen. Där kunde de, förutom att se tolkarna, också känna musiken vibrera genom sina kroppar. Inne i en container bakom scenen arbetade tolkarna framför en grön skärm för att deras bild skulle få tydligare bakgrund och underlätta publiken att avläsa dem.

Festivalen var en av många i Brasilien som har tagit stora steg mot tillgänglighet sedan landets inkluderingslag trädde i kraft år 2015. Denna lag garanterar att personer med funktionsnedsättning har rätt att delta i kulturella evenemang och tolkarnas närvaro har blivit ett verktyg för att inkludera döva i musikkulturen.

Henrique Miranda Martins, en 24-årig döv festivalbesökare, deltog på fredagen och beskrev hur viktigt det var för honom att känna musiken och följa tolkarna. "Vi kan inte stå utanför. Vi behöver vara med och dela upplevelsen med alla andra."

Rock in Rio har stärkt sitt rykte som en av världens mest tillgängliga musikfestivaler och visat hur musik kan förena människor, oavsett hörsel.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Döva fångar får kompensation i Wisconsin, USA

4 oktober 2024

Foto: Adobe stock

Amerikanska justitiedepartementet meddelade den 30 september att tre fångar i Wisconsins kriminalvårdssystem kommer att få 15 000 dollar vardera som en del av en uppgörelse efter klagomål om att fångar med hörselnedsättning inte haft lika tillgång till program, tjänster och aktiviteter.

Uppgörelsen kommer efter en utredning som visade att Wisconsins

kriminalvårdsmyndighet (WDOC) misslyckats med att erbjuda hjälpmedel som teckenspråkstolkar och andra tjänster till fångar med hörselnedsättning. Klagomål kom bland annat från fångar på anstalter i Milwaukee, Racine och Taycheedah, där de rapporterade brister i både tillgång till tolktjänster och reparation av hörapparater, vilket hindrade deras deltagande i viktiga rehabiliteringsprogram.

Som en del av uppgörelsen har kriminalvårdsmyndigheten förpliktat sig att erbjuda hörapparater och cochlea implantat (CI) gratis till de som behöver det, och att snabbt tillgodose teckenspråkstolk vid behov. Myndigheten kommer också att skapa rutiner för att fånga upp och ge stöd till fångar med hörselnedsättning från och med deras ankomst till anstalten.

William F. Sulton, ordförande för Mänskliga Rättigheter i Wisconsin-avdelning, beskrev uppgörelsen som ett steg framåt, men betonade att det inte är tillräckligt. Han menade att en domstol borde övervaka implementeringen av åtgärderna för att säkerställa bättre långsiktig uppföljning.

WDOC:s generalsekreterare Jared Hoy kommenterade att denna nya policy kommer att säkerställa att både personal och fångar är medvetna om de resurser som finns tillgängliga, vilket gör det möjligt för myndigheten att bättre stödja personer med funktionsnedsättning i sin vård.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Initiativ för att stärka unga döva kvinnor i Rwanda

4 oktober 2024

Foto: Adobe stock

Under den Internationella veckan för döva i slutet av september lanserade Rwandas civilsamhälle ett initiativ för att ge unga döva kvinnor yrkesfärdigheter inom områden som sömnad, hotell- och

restaurangverksamhet samt frisöryrket. Målet är att främja en mer inkluderande samhällsutveckling.

Programmet, som leds av Rwandas Dövas Kvinnoförbundet (RNADW) i samarbete med Kimisagara Ungdomscenter, syftar till att ge deltagarna praktiska kunskaper och öka medvetenheten om vikten av teckenspråk för att skapa jämlika möjligheter. Enligt Pelagie Muhoracyeye, ordförande för RNADW, kommer programmet att ge 30 unga döva kvinnor gratis utbildning under sex månader. Utbildningen fokuserar på yrken som är avgörande för att förbättra kvinnornas anställningsmöjligheter i Rwanda.

Efter utbildningen förväntas deltagarna kunna starta egna företag, vilket ytterligare stärker deras ekonomiska oberoende. Trots framstegen kvarstår kommunikationssvårigheter som en av de största utmaningarna för döva kvinnor i Rwanda, då många inte kan teckenspråk. På grund av detta begränsas arbetsmöjligheter för dem.

Pelagie påpekar att det också pågår insatser för att förbättra kommunikationen, bland annat genom utveckling av en nationell teckenspråksordbok. Denna ordbok, som tas fram av Nationella rådet för personer med funktionsnedsättning (NCPD) i samarbete med Rwandas dövförbundet (RNUD), är ett viktigt steg mot ett mer öppnare samhälle för döva.

Utöver yrkesutbildningen betonar programmet också att det är viktigt med teckenspråksutbildning för både deltagarna och personalen på Kimisagara Ungdomscenter. Personalen på centret har redan genomgått teckenspråksutbildning och nu planerar de att även ungdomarna som besöker centret också ska få utbildning, vilket både kan främja jobbmöjligheter och förbättra kommunikationen för döva framöver.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nystartat dövteam i Värmland

4 oktober 2024

Foto: Region Värmland

I Värmland har döva och personer med grav hörselnedsättning nu tillgång till ett nytt stöd i form av ett dövteam, som erbjuder allt från samtalsstöd till tekniska hjälpmedel och informationstjänster.

Dövteamet, som startade i våras, är en del av tolkcentralen och hörselvården inom Region Värmland. Teamet består av teckenspråklärare, teckenspråkstolk, teckenspråkig kurator, teknisk audiolog och hörselvårdsingenjörer.

Maria Svensson, biträdande tolkchef och teckenspråkstolk sa att som tolk är hennes uppdrag oftast begränsat till själva tolktillfället men många behöver hjälp med mycket mer än bara tolkning.

Med det nya dövteamet kan stödet utökas och bli mer omfattande. Teamet hjälper bland annat till med samhällsinformation, kontakter med myndigheter och erbjuder samtalsstöd på teckenspråk. De ger även teknisk support kring hörhjälpmedel och informerar om digitala lösningar som appar som omvandlar tal till text.

Varannan vecka erbjuder dövteamet drop-in-tider på Centralsjukhuset i Karlstad. Där är döva och deras anhöriga välkomna, liksom vårdpersonal och andra yrkesverksamma som möter döva i sitt arbete.

Teamet strävar efter att förbättra livskvaliteten för döva genom ökad tillgänglighet och förståelse för deras behov, både inom vården och i samhället. Maria berättar att de bland annat lyfter hur det kan vara att åka ambulans som döv och vilka utmaningar det innebär.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döv kvinna mördad efter att hennes hörapparat misstänkts vara en spionutrustning

4 oktober 2024

Foto: Adobe stock

En rysk militärkadett anklagas för mord på en döv kvinna, efter att ha misstagit hennes hörapparat för att vara spionutrustning. Den tragiska händelsen inträffade i Sankt Petersburg, Rysslands näst största stad, rapporterar lokala medier.

Den anklagade militärkadetten heter Nikolaj Tikhonov och är 28 år. Han träffade offret Nadezjda, en 41 årig kvinna på en nattklubb. De spenderade kvällen med att dansa och dricka, innan han bjöd med henne hem till sin lägenhet. På grund av hennes dövhet kommunicerade de via skrivna lappar, vilket Nikolaj misstolkade som en del av en lek.

Väl hemma började Nadezjda, som märkte hans militäruniform, ställa frågor om hans tjänstgöring. Detta väckte Nikolajs misstankar, och när han såg hennes hörapparat trodde han att det var en avlyssningsapparat. Han kopplade snabbt ihop hennes frågor om hans militära tjänst med att hon kunde vara en ukrainsk spion.

I ett raseriutbrott började han slå och sparka henne våldsamt. Efter attacken ringde han nödnumret och berättade att han hade bjudit hem en kvinna som "visade sig vara en ukrainare". När polis och ambulans anlände till platsen fann de Nikolaj berusad och kvinnan livshotande skadad. Trots försök att rädda henne avled Nadezjda av sina skador på plats.

Nikolaj arresterades omedelbart och sitter nu häktad i väntan på rättegång, som är planerad att inledas den 21 november.

Händelsen visar hur spänningarna från kriget mellan Ryssland och Ukraina kan ha lett till paranoida tankar, vilket i slutändan gjort att en döv kvinna förlorat sitt liv genom en brutal våldshandling.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövas Dag 2024 i Sverige: Konst och media för döva

4 oktober 2024

Filmen är på internationella tecken men man kan välja svenska som undertext.

På den andra dagen av Dövas Dag, Sveriges evenemang för dövgemenskapen ombord på ett kryssningsfartyg, står informationsbås och kulturella aktiviteter på agendan. Visual Box, ett dövlett medieföretag från Flandern, ser upp till Sverige som ett exempel inom dövkonst och media. Därför tog Visual Box chansen att delta i detta evenemang och undersöka varför media och kultur för döva i Sverige är så avancerade jämfört med Flandern.

Svenskt teckenspråk i medielagstiftningen

I Flandern finansieras det offentliga mediebolaget VRT (Vlaamse Radio och Televisionorganisation) av den flamländska regeringen. Ledningsavtalet, som revideras vart femte år, anger överenskommelserna mellan den flamländska regeringen och VRT. Sedan 2012 har det varit stipulerat att kvällsnyheterna klockan 19:00 måste göras tillgängliga med (hörande) tolkar för nederländska - flamländskt teckenspråk, samt ett barnprogram med döva tolkar.

I Sverige finansieras tre olika offentliga medier av staten: SR (Sveriges Radio), SVT (Sveriges Television) och utbildningskanalen UR (Utbildningsradion). Medielagstiftningen i Sverige kräver att SVT och UR regelbundet producerar och sänder program på svenskt teckenspråk. Visual Box noterade att dessa program uteslutande skapas av döva individer, vilket skiljer sig från VRT tillvägagångssätt där teckenspråkstolkare används i vanliga program som produceras av hörande och icke-teckenspråkiga medarbetare. Till exempel presenteras tio minuters

nyhetssändningar på svenskt teckenspråk av döva programledare från måndag till fredag på SVT. Dessutom finns det olika program för alla åldrar, som en matlagningsshow som spelades in live från kryssningsfartyget i samband med firandet av Dövas Dag 2024 och sändes på svensk TV. "Vi måste främst producera programmen på svenskt teckenspråk och tillhandahålla undertexter för att öka tillgängligheten för en bredare publik," förklarar Martina Glovestam Kvist, en medarbetare på UR.

Program av, för och om döva

Detta breda utbud av program på svenskt teckenspråk ger utmärkta jobbmöjligheter för döva och hörselskadade anställda inom den svenska mediebranschen. På både SVT och UR arbetar omkring 15 till 20 teckenspråkiga medarbetare, varav de flesta är döva. "Dessutom är vår chef också döv," tillägger Niclas Martinsson, en döv representant från UR, entusiastiskt.

På 1990-talet började man producera Tyst Teve, vilket är svenska för "döv television". "Detta skapades av den svenska dövgemenskapen själv innan SVT tog över det," förklarar Elias Tebibel, en döv medarbetare på SVT. SVT:s program på svenskt teckenspråk tittas inte bara på av döva personer, utan lockar i allt högre grad även hörande tittare, vilket ökar medvetenheten om dövsamhället. "Våra program är inte bara för döva, utan handlar om dem," förklarar Matilda Bergman Bergkrantz, en döv medarbetare på SVT. "Till exempel producerar vi ett roligt dejtingprogram, men det innehåller också information om dövvärlden."

I Flandern har dövgemenskapen under decennier efterfrågat program om döva. Visual Box har endast lyckats sända två av sina ungdomsprogram på flamländskt teckenspråk på nationell TV vid två tillfällen, men detta har varit sporadiskt. Medan dövledda medieföretag i Flandern känner att de får lite förtroende från den offentliga mediekaneln VRT, är situationen annorlunda i Sverige. Mona Riis, VD för det dövledda medieföretaget Teckenbro, där SVT ofta outsourcar projekt, förklarar: "Det döva ekosystemet är verkligen viktigt. Jag har märkt detta under en längre tid, precis som här vid informationsbåsen på Dövas Dag. Den döva publiken tenderar att stödja döva företag här och är ofta tveksam och misstroende mot hörande företag. Döva företag får alltså mycket stöd från dövgemenskapen här."

Strukturellt stöd för svensk dövteater

Förra året organiserade Visual Box, i samarbete med Flamländska

Teckenspråkscentret, en Teckenfestival för första gången, där publiken kunde njuta av olika scenkonstföreställningar på flamländskt teckenspråk under en kväll. Frågan är om det finns tillräckliga ekonomiska resurser för att organisera detta mer regelbundet. Dessutom har de flesta dövteatrar, som ofta är kopplade till lokala dövföreningar, stängts ner i Flandern. I Sverige är det däremot lagstadgat att stödja svensk dövteater. Ylva Björklund och André Jensen från Tyst Teater, en del av den nationella teaterorganisationen Riksteatern i Sverige, förklarar: "För att göra vår konst på teckenspråk tillgänglig för en bredare publik, involverar vi också hörande skådespelare. När vi vill uppträda med vår teatergrupp på olika kulturplatser är de ofta tveksamma om det är helt på teckenspråk eftersom de tror att det skulle locka färre åskådare. Därför inkluderar vi hörande personer. De är inte tolkar, utan hörande skådespelare som uppträder på scen med oss."

En lärdom för Flandern

De insikter som Visual Box fått under Dövas Dag kan vara avgörande för den fortsatta utvecklingen av dövkonst och media i Flandern. "Det vi särskilt behöver minnas är att inkludering inte nödvändigtvis innebär att vi måste se på mainstreammedia eller teater med en teckenspråkstolk," förklarar Jaron Garitte från Visual Box. "Det kan också vara tvärtom: en teater eller media om döva, men också tillgänglig för hörande tittare."

Den 15 september klockan 10:00 återvände kryssningsfartyget till Stockholm, vilket markerade slutet på Dövas Dag 2024 i Sverige. Håll utkik efter fler uppdateringar från Deaf Journalism Europe (DJE) om hur våra partners utforskar dövgemenskaper i andra länder.

KFC:s anställda i Indien lär sig teckenspråk

4 oktober 2024

Foto: KFC

Snabbmatskedjan KFC India har lanserat en obligatorisk

teckenspråksutbildning för sina över 17 000 anställda. Initiativet gjordes i samband med den internationella dagen för teckenspråken i världen. Dessa 17 000 anställda omfattar både restaurangpersonal och företagsanställda, spritt över 240 städer och 1 200 restauranger i landet.

Utbildningen, som är en del av KFC Indias Kshamata-program där syftet är att skapa en arbetsmiljö som är tillgänglig för alla, i synnerhet kvinnor samt döva och hörselskadade. Genom Kshamata-programmet har KFC India som mål att fördubbla antalet döva och hörselskadade anställda till 2026.

Teckenspråksutbildningen är utformad i samarbete med teckenspråksexperter och syftar till att ge alla anställda grundläggande kunskaper i indiskt teckenspråk (ISL). Programmet fokuserar på att lära sig alfabetet, vanliga hälsningsfraser och viktiga ord för att kunna föra enklare konversationer på teckenspråk.

KFC India lanserade sin #SpeakSign kampanj 2021 där de ville sprida användningen av indiskt teckenspråk. Vid samma tidpunkt ifjol införde KFC India en specialdesignad behållare för deras mat med olika ord och fraser på indiskt teckenspråk. Årets initiativ är en förlängning av denna kampanj och förutom att initiera en teckenspråksutbildning för sina anställda har KFC India i år också lanserat en interaktiv teckenspråkskiosk på utvalda platser i New Delhi och Gurugram. Genom dessa kiosker kan besökare lära sig att beställa populära maträtter på teckenspråk.

VD för KFC India, Moksh Chopra, berättar för nyhetssajten BW Hotelier att detta initiativ är ett viktigt steg mot att göra restauranger mer välkomnande och öppna för både anställda och kunder.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com